

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Lokaal Toetsplan Utrecht

1 maart 2021

Auteur: Michiel van Halteren – staffunctionaris toetsen & beoordelen

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Inhoud

Inleiding	4
Portfolio	4
Programmatisch toetsbeleid	4
Voortgangsbepalingen	6
Verlenging opleidingsduur	7
Tussentijdse beëindiging	7
Geschillen	7
Voortgangsgesprekken	8
Voortgangsgesprek en beoordeling tijdens stages (jaar 2)	8
Competentiebeoordelingslijst: ComBeL	8
Voortgangsgesprek met opleider	9
Voortgangsgesprek met groepsdocent(en)	9
Voortgangsadvis	9
Bijzonder opleidingstraject	10
Toetsprogramma	11
Landelijk georganiseerde toetsing	12
Kennistoetsing medisch handelen: LHK en KOV <i>Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets</i>	12
Toetsen Spoedzorg Startclass 1 en 2 en BLS/AED	12
Observatie en toetsing op de werkplek	13
Korte Praktijkbeoordeling (KPB) en Korte Vaardigheidsbeoordeling (KVB)	13
Diensten en Bekwaamheidsverklaringen	14
Lokaal georganiseerde toetsing	14
Toetsing consultvoering	14
Toetsing Kennis en Wetenschap: referaat (CAT (Critical Appraisal of a Topic))	15
Toetsing Praktijkmanagement: Kwaliteitsverbeterplan	16
Toetsing Professionaliteit: Supervisie	16
Toetsing Medisch handelen en vaardigheden	16
Begrippenlijst	18

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Inleiding

In het Lokaal Toetsplan Utrecht staat beschreven hoe de Huisartsopleiding Utrecht uitvoering geeft aan de verplichte landelijke regels voor toetsing en beoordeling zoals die zijn vastgelegd in het Kaderbesluit Huisartsgeneeskunde ([link Huisartsopleiding Nederland](#)), het [Landelijk Opleidingsplan](#) en met name hoofdstuk 5 [Protocol toetsing en beoordeling](#) en het [Landelijk Toetsplan](#). Het Lokaal Toetsplan Utrecht (verder LTU) beschrijft het proces van toetsen en beoordelen en het toetsprogramma zoals dat uitgevoerd wordt aan de Huisartsopleiding Utrecht.

Bij mogelijke geschillen of interpretatieverschillen is de eerdergenoemde landelijke regelgeving leidend boven het LTU. In overleg met de vertegenwoordigers van de aios en de opleiders is afgesproken dat dit LTU ingaat per 1 maart 2021 en van toepassing is op alle aios die op of vanaf dat moment in opleiding komen of overgaan naar een volgend opleidingsjaar.

De leidraad voor de toetsing en beoordeling is het [competentieprofiel](#) van de huisarts. De aios maakt zich tijdens de opleiding de competenties eigen, mede aan de hand van de in het [Landelijk Opleidingsplan](#) genoemde opleidingsthema's en kenmerkende beroepsactiviteiten ([KBA](#)).

De aios is verantwoordelijk voor het verzamelen van feedback en toets-uitslagen. Hiermee toont de aios aan zich voldoende te ontwikkelen om de opleiding voort te kunnen zetten dan wel af te kunnen ronden. De aios geeft zo sturing aan de eigen opleiding en creëert de basis voor levenslang leren.

Portfolio

Het **portfolio** is daarbij een belangrijk hulpmiddel. De aios zorgt zelf voor het up-to-date houden van het portfolio. In het portfolio staan alle opdrachten, observaties, toetsuitslagen en documenten die een beeld geven van de vorderingen van de aios. Het proces van dossiervorming en toetsing en beoordeling is nauw verweven. Op [ELO](#) staan uitgebreide handleidingen en processtappen beschreven voor aios, opleiders en groepsdocenten. De aios dient inzage te geven in het portfolio aan de bij de opleiding van de aios betrokken personen: groepsbegeleiders, (stage-)opleider, het hoofd (en zijn gedelegeerden) en eventueel andere personen, indien de opleiding daarom vraagt. Op het portfolio zijn de gebruikelijke [privacyregelingen](#) van toepassing.

Programmatisch toetsbeleid

De huisartsopleiding hanteert een **programmatisch toetsbeleid**. Daaronder verstaan we een continu proces van informatieverzameling en analyse ter onderbouwing van voortgangsbeslissingen. Het gaat om een veelheid en verscheidenheid van (educatieve)

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

toetsvormen en beoordelaars met daaruit voortkomend betekenisvolle feedback, op basis waarvan voortgangsbepalingen kunnen worden genomen.

Bij programmatisch toetsen wordt dus niet naar de afzonderlijke toetsen gekeken als een examen op zich, maar wordt gekeken naar het geheel van toetsen, observaties en feedback. Het toetsprogramma bestrijkt alle competentiegebieden, grotendeels gekoppeld aan de thema's en KBA's uit het Landelijk Opleidingsplan. Programmatisch toetsen heeft als doel om enerzijds het leren van de aios te stimuleren en vorm te geven, en anderzijds de besluitvorming over de voortgang te optimaliseren.

Educatieve en selectieve toetsing worden dus niet als gescheiden, elkaar uitsluitende vormen van beoordeling beschouwd. Ze liggen in elkaars verlengde. Regelmatige educatieve toetsen en feedback vormen de bouwstenen voor de overall beoordeling van de aios. Toetsing vindt plaats op kennis en vaardigheid, en vooral op het feitelijk handelen van de aios in de praktijk. Hierop worden de periodieke voortgangsbepalingen van het hoofd van de huisartsopleiding over de aios gebaseerd.

Deelname aan de in het Lokaal Toetsplan Utrecht beschreven toetsings- en beoordelingsmomenten is verplicht voor elke aios. De aios is verantwoordelijk voor het voeren van de regie hierop. De resultaten van de toetsmomenten en de consequenties daarvan, zijn onderdeel van de voortgangsgesprekken. Ook het niet deelnemen aan toetsmomenten kan gevolgen hebben voor de aios dit ter beoordeling van de groepsbegeleiders en het hoofd.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Voortgangsbepalingen

In de landelijke regelgeving is vastgelegd dat het hoofd beslist over de voortgang van de opleiding van de aios. Waar in dit LTU 'hoofd' staat kan ook worden bedoeld directeur intern of plaatsvervangend hoofd. Het hoofd heeft deze taak (mede) gedelegeerd aan de directeur intern. Bij huisartsopleiding Utrecht geeft een groep bij de aios betrokken personen daarover een voortgangsadvies aan het hoofd. Deze 'beoordelingscommissie' bestaat uit de (stage-) opleider(s) en de groepsdocenten van de aios. De grootte en samenstelling van deze 'beoordelingscommissie' kan variëren. Dit is afhankelijk van de complexiteit van het opleidingstraject, bijvoorbeeld door toevoeging van de jaarmanagers opleiding jaar 1, 2 of 3 en/of andere relevante personen. De (stage-)opleiders en de groepsdocenten van de aios geven een beoordelingsadvies. Deze wordt voorgelegd aan de jaarmanager opleiding van het desbetreffende jaar en deze neemt in overleg met het hoofd een beslissing over de voortgang van de opleiding.

Aan het einde van het *eerste* en *tweede* opleidingsjaar neemt het hoofd op basis van dit voortgangsadvies één van de volgende beslissingen:

- De opleiding van de aios wordt voortgezet.
- De opleiding van de aios wordt onder voorwaarden voortgezet. Dit geldt in elk geval als de stage-opleider, de opleider of de groepsdocent(en) niet alle competentiegebieden als 'voldoende' beoordelen bij de selectieve beoordeling én als de beslissing niet inhoudt dat de opleiding van aios wordt beëindigd.
- De opleiding van de aios wordt niet voortgezet.

Als de opleiding van de aios onder voorwaarden wordt voortgezet, stelt het opleidingsinstituut de aios schriftelijk in kennis van de voorwaarde(n) waaraan de aios moet voldoen, evenals van de termijn en de wijze waarop dit beoordeeld zal worden. Dit wordt gedocumenteerd in het portfolio.

Het hoofd kan in bijzondere gevallen de selectieve beslissing maximaal drie maanden uitstellen. Bij uitstel van de selectieve beslissing kan besloten worden tot aanvullende toetsing van de aios. De aios krijgt schriftelijk bericht van de inhoud van deze toetsing, de manier waarop getoetst wordt, wat daarbij van de aios verwacht wordt en wat de consequenties zijn bij onvoldoende resultaten.

Uiterlijk drie maanden voor het beoogde einde van de opleiding neemt het hoofd één van de volgende beslissingen:

- De opleiding van de aios wordt voltooid.
- De opleiding van de aios wordt verlengd.
- De opleiding van de aios wordt voortijdig beëindigd.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Verlenging opleidingsduur

Als er sprake is van vertraging in de competentieontwikkeling van de aios, kan het hoofd de opleidingsduur verlengen met in totaal maximaal 6 maanden. Verlenging van de stageperiode kan zowel in het 1^e, 2^e als in het 3^e jaar plaatsvinden.

Tussentijdse beëindiging

Het hoofd heeft de bevoegdheid om de opleidingsovereenkomst met de aios tussentijds op te zeggen vanwege 'niet opleidbaar zijn'/onvoldoende groeipotentie van de aios of andere zwaarwichtige redenen. Dat kan op elk moment in de opleiding; er geldt een opzegtermijn van ten minste één maand. Het hoofd informeert hierover de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS). Voor de [tussentijdse beëindiging](#) van de opleiding is een werkprocedure vastgesteld.

Geschillen

Bij een geschil over de toepassing van het Protocol Toetsing en Beoordeling geldt de [geschillenprocedure van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst](#).

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Voortgangsgesprekken

Tijdens de huisartsopleiding wordt de competentieontwikkeling van de aios doorlopend bijgehouden. Bij elke beoordeling wordt voortgebouwd op de vorige beoordeling(en). De opleider/groepsdocent beoordeelt de competentieontwikkeling van de aios tijdens de voortgangsgesprekken.

Voortgangsgesprek en beoordeling tijdens de opleiding in de huisartspraktijk (jaar 1 en 3): Minimaal drie keer per jaar voeren de opleider en de groepsdocent een voortgangsgesprek met de aios. De eerste twee voortgangsgesprekken hebben de **educatieve** beoordeling van de competentieontwikkeling van aios tot doel. Het derde voortgangsgesprek is de basis voor de formele, **selectieve** beoordeling in de vorm van een Voortgangsadvies door de opleider en de groepsdocent. In de praktijk betekent dit dat er ongeveer elke drie of vier maanden een voortgangsgesprek is. M.a.w. de voortgangsgesprekken vinden in de 3^e, 6^e en 9^e maand van de opleiding plaats. Deze frequentie van voortgangsgesprekken is de minimale eis. Het staat de opleider, de groepsdocent, het hoofd of de aios vrij de frequentie te verhogen – mits gedocumenteerd – als daar redenen voor aanwezig zijn.

Voortgangsgesprek en beoordeling tijdens stages (jaar 2)

Halverwege en aan het eind van de stage voeren de stageopleider en groepsdocent een voortgangsgesprek met de aios aan de hand van een ingevulde competentiebeoordelingslijst. Aan het eind van elke stage beoordeelt de stageopleider of de aios de stage met voldoende resultaat heeft afgerond en doet daarvan verslag. Op basis van de voortgangsgesprekken adviseert de groepsdocent het hoofd over de voortgang van de aios door middel van het Voortgangsadvies. De aios dient alle stages met voldoende resultaat af te sluiten. Op basis van het beoordelingsadvies van de stageopleider en het beoordelingsadvies van de groepsdocent neemt het hoofd een besluit over de voortgang van de opleiding.

De voortgangsgesprekken vinden in de meeste gevallen plaats in aanwezigheid van aios, opleider en groepsdocenten. De aios is verantwoordelijk voor de voorbereiding van deze gesprekken. Daartoe dient de aios het portfolio up-to-date te houden en de beoordelaars tijdig uit te nodigen voor het invullen van een ComBeL (zie hieronder).

Competentiebeoordelingslijst: ComBeL

De ComBeL is een instrument met behulp waarvan (stage-)opleiders en groepsdocenten hun informatie bijeen kunnen brengen en een oordeel kunnen geven over de mate waarin de aios de competenties zoals beschreven in het competentieprofiel ([link](#)) van de huisarts beheerst. De ComBeL omvat alle competenties uit de zeven competentiegebieden van de huisarts. De ComBeL kent verschillende uitvoeringen voor jaar 1 en 3, de stages in jaar 2 waarbij er telkens een verschillende versie is voor de beoordeling in de praktijk door de (stage)opleider

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

en voor de beoordeling door de groepsbegeleiders (docentversie). De ComBeL is opgenomen in het portfolio. Als onderdeel van de voortgangsgesprekken wordt naast de ComBeL meestal gebruik gemaakt van voorbereidende verslagen van zowel de aios als de opleider. Ook deze voorbereidende verslagen worden door de aios toegevoegd aan het portfolio.

Voortgangsgesprek met opleider

Voor elk voortgangsgesprek nodigt de aios de (stage)opleider uit voor het invullen van een ComBeL. Ook vult de aios voor zichzelf een ComBeL in als self-assessment. De (stage)opleider baseert zich bij het invullen van de ComBeL op alle observaties, ervaringen en toetsmomenten die hij/zij met de aios heeft gehad. De opleider kan het instituut vragen om advies of hulp bij de beoordeling. Daarna bespreekt de (stage)opleider de door hem/haar ingevulde ComBeL met de aios. Een nadere uitwerking van de inhoud van de voortgangsgesprekken met de opleider staat in het Landelijk Toetsplan ([pagina 13, 14 en 15](#)).

Voortgangsgesprek met groepsdocent(en)

Ook de groepsdocent voert voortgangsgesprekken met de aios. Meestal is dit gesprek aansluitend op het voortgangsgesprek met de opleider. Tevens is het mogelijk de voortgangsgesprekken gecombineerd te houden, dus een gesprek met opleider, groepsdocent en aios. De aios nodigt de groepsdocenten uit om de docentversie van de ComBeL in te vullen. Aan de hand van de beschikbare informatiebronnen, zoals toetsen, terugkomdagen en leeropdrachten, beoordeelt de groepsdocent onafhankelijk de competentieontwikkeling van de aios. De aios maakt een verslag van dit voortgangsgesprek (ook de groepsdocent kan in onderlinge afspraak het verslag schrijven) en stelt eventueel zijn of haar leerdoelen en plannen bij. De groepsdocent voegt zo nodig zijn zienswijze toe. Het verslag van het voortgangsgesprek met de aios, de groepsdocenten en meestal ook de opleider wordt, na (digitale) ondertekening opgenomen in de Instituutsmappen van het portfolio.

Een nadere uitwerking van de inhoud van de voortgangsgesprekken met de groepsdocent staat in het Landelijk Toetsplan ([pagina 13, 14 en 15](#)). De procedures en formats zijn terug te vinden op [ELO](#) en in de handleiding van het portfolio. In alle jaren bewaken de groepsdocenten samen met de (stage-)opleider(s) de voortgang van de aios. In samenspraak gaan zij na of de aios voldoet aan de voortgangseisen. Als de aios geen deel uitmaakt van een vaste onderwijsgroep, valt de voortgangsbewaking van de aios onder de verantwoordelijkheid van de jaarmanager van het jaar waarin de aios zit, tenzij er sprake is van een bijzonder opleidingstraject (zie hieronder).

Voortgangsadvies

Na elk voortgangsgesprek kan een voortgangsadvies worden gegeven. Zowel opleider als groepsdocenten geven in elk geval hun voortgangsadvies na het selectieve voortgangsgesprek. De aios nodigt de opleider en de groepsbegeleiders tijdig uit via het portfolio voor het geven van dit voortgangsadvies. Vervolgens nodigt de aios het hoofd uit

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

voor de periodieke voortgangsbeslissing.

Bijzonder opleidingstraject

Problemen of bijzondere omstandigheden in de voortgang van een aios worden door de groepsdocent(en) besproken met de desbetreffende jaarmanager. Het hoofd wordt ingeschakeld, wanneer er een reële kans bestaat op een aangepast opleidingstraject op grond van afwijkende beoordeling(en), bijzondere omstandigheden of in individuele gevallen na een ontkoppeling. We noemen dit een 'bijzonder opleidingstraject'. Het vaststellen van een bijzonder opleidingstraject geschiedt door het hoofd. Het is de verantwoordelijkheid van de jaarmanager(s) toe te zien op een juiste afwikkeling van het beoordelings- en voortgangstraject van deze aios voor de duur van het bijzondere opleidingstraject.

De aanpassing van het opleidingstraject kan ook zijn op basis van verloven (zwangerschap, ouderschap, anderszins), langdurige ziekte en/of re-integratie of parttime werken. Deze werken we hier niet uit maar ook deze vormen van aanpassing van het opleidingstraject kunnen gevolgen hebben voor het toetsen en beoordelen van de aios.

Individualisering opleidingsduur inzake vrijstellingen

Bij het eerste en tweede voortgangsgesprek in jaar 1 toetst de opleider de competenties voor de vakgebieden waarvoor vrijstelling is aangevraagd. Na het tweede gesprek geeft de opleider advies aan het hoofd van de opleiding ten aanzien van de voorlopig toegekende vrijstelling. De groepsdocenten kunnen het initiatief nemen om het hoofd op dat moment desgewenst te adviseren ten aanzien van de voorlopig toegekende vrijstelling.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Toetsprogramma

Het toetsprogramma bestrijkt alle competentiegebieden van het competentieprofiel van de huisarts. Het toetsprogramma geeft duidelijkheid over de manier waarop informatie over de aios wordt verzameld middels observaties en toetsen, en ondersteunt aios en groepsdocenten in het (begeleiden van) het leerproces.

Het toetsprogramma genereert informatie op verschillende niveaus van toetsing: 'knows', 'shows how' en 'does' (uit de piramide van Miller) en met een evenwichtige verdeling over de competenties. Het toetsprogramma wordt systematisch geëvalueerd en bijgesteld. De toetsing in de huisartsopleiding wordt deels in de praktijk, deels lokaal (op en door het instituut) en deels landelijk uitgevoerd.

Voldoende toetsmomenten op de verschillende competentiegebieden en thema's tijdens de gehele opleiding door verschillende beoordelaars met verschillende instrumenten leiden tot tussentijdse beoordelingen en daaruit volgende voortgangsadvisen.

Het toetsprogramma voor aios bestaat uit een aantal landelijke uniforme toetsen (LHK, KOV, STARTclass 1 en 2). Daarnaast zijn een aantal landelijke toetsen vastgesteld met uniforme eisen. De lokale uitwerking kan per instituut verschillen (basisconsultvoeringstoets, referaat (CAT), kwaliteitsverbeterplan). Verder zijn een aantal observatie-instrumenten (zoals KPB, KVB, MAAS 2.0 en anderen) en beoordelingsinstrumenten (zoals ComBeL, bekwaamheidsverklaringen, supervisiebeoordeling) die deels landelijk, deels lokaal ontwikkeld zijn en ingezet worden.

Aanvullende toetsing

Het hoofd van de opleiding is gerechtigd om bij twijfel over de mate waarin de aios voldoet aan het competentieprofiel aanvullende toetsing in te zetten (Kaderbesluit CGS nog link). Dit betekent dat er voor de aios - in aanvulling op het toetsprogramma dat voor alle aios geldt - een op het individu toegesneden toetsprogramma opgesteld kan worden om de ontwikkeling van achterblijvende competenties te stimuleren of nader te toetsen.

Een aanvullend toetsprogramma is er in eerste instantie op gericht de aios bij te staan in zijn leerproces om weer op niveau te komen. Daarnaast dient het programma het mogelijk te maken dat opleiders en groepsdocenten binnen de daarvoor gestelde termijn een uitspraak doen over de geschiktheid van de aios om de opleiding voort te zetten. De aanvullende toetsing dient informatie op te leveren op grond waarvan een rechtvaardige voortgangsbeslissing genomen kan worden. Bij het opstellen van een aanvullend toetsprogramma dient goed overwogen te worden of de extra maatregelen de informatie opleveren waar men op uit is. De inhoud en omvang van, voorwaarden voor en consequenties van de aanvullende toetsing dienen te allen tijde voor alle betrokkenen inzichtelijk te zijn en schriftelijk vastgelegd te worden.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Landelijk georganiseerde toetsing

Kennistoetsing medisch handelen: LHK en KOV

Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets

De Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets ([LHK-toets](#)) is een voortgangstoets die twee maal per jaar op het eigen instituut onder examenomstandigheden wordt afgenomen. De toets bestaat uit meerkeuzevragen die samen het hele kennisdomein van de huisartsgeneeskunde vertegenwoordigen. Er zijn medisch inhoudelijke vragen (verdeeld over 16 verschillende ICPC categorieën) en huisartsgeneeskundige theoretische vragen. De vraag wordt gesteld in de vorm van een casus uit een reële praktijksituatie. Het niveau van de toets is afgestemd op het eindniveau van de huisartsopleiding, zodat voortgang t.o.v. het eindniveau bepaald kan worden. Naast de individuele toetsuitslag is de curve dus van belang. In die zin is het een voortgangstoets. Door – los van de toetsuitslag – de toets telkens met de opleider of huisartsbegeleider te bespreken bevordert de aios het leerrendement. De uitslag komt in het dashboard van het portfolio voor de aios en is een vast onderdeel van de Voortgangsgesprekken.

Na elke onvoldoende uitslag vindt binnen 14 dagen een analyse plaats door de aios samen met opleider en huisartsbegeleider naar de oorzaak ervan en welke acties hieruit voortkomen. De aios maakt hier een verslag van en voegt dit toe aan het portfolio en legt dit ter goedkeuring voor aan de opleider en groepsbegeleider.

Kennis Over Vaardigheden toets (KOV-toets)

De Kennis-Over-Vaardighedentoets (KOV-toets) is een landelijke toets en verplicht voor alle eerstejaars aios. De toets wordt in derde maand van het eerste jaar van de opleiding op het eigen instituut afgenomen onder examencondities. De vragen betreffen kennis over vaardigheden en gaan over hoe een vaardigheid verricht moet worden, bijvoorbeeld de injectie in de carpale tunnel of het inbrengen van een spiraaltje. De vraagvorm is juist/onjuist. Afname van de toets gebeurt digitaal.

De KOV-toets is een educatieve toets, op basis waarvan met de opleider en de groepsdocenten verdere afspraken gemaakt worden. De uitslag komt in het dashboard van het portfolio.

Toetsen Spoedzorg Startclass 1 en 2 en BLS/AED

STARTclass

De STARTclass is een landelijk georganiseerde scholing die de aios voorbereidt op het uitvoeren van spoedeisende hulp en wordt uitgevoerd in en door de Schola Medica Utrecht met behulp van daarin gespecialiseerde (kader-)huisartsen. Vanaf 2014 is deze scholing verdeeld over jaar 1, ter voorbereiding op spoedzorg in de huisartspraktijk en het werken op de huisartsenpost, en jaar 2 ter voorbereiding op de stage op de afdeling Spoed Eisende Hulp (SEH).

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Voor **STARTclass jaar 1** is elke aios verplicht de scenario-eindtoets af te leggen. De BLS/AED, als separaat onderdeel van de cursus, is selectief. Beoordeling van de aios vindt plaats tijdens het onderwijs door de groepsdocent. Bij voldoende resultaat van deze beoordeling en de scenario-eindtoets wordt aan de aios een certificaat verstrekt. Het beoordelingsformulier van de scenario eindtoets dient de aios in het portfolio op te nemen.

Voor **STARTclass jaar 2** is elke aios verplicht twee eindtoetsen (theorie en scenario) af te leggen. De eindtoetsen zijn selectief. Bij voldoende resultaat van de eindtoetsen wordt aan de aios een certificaat verstrekt. Het resultaat van de eindtoetsen wordt doorgegeven aan het opleidingsinstituut van de aios.

Een onvoldoende resultaat bij de selectieve toetsen van de Startclass jaar 1 en jaar 2 wordt doorgegeven aan het opleidingsinstituut van de aios. De aios krijgt een herkansing van de betreffende toets vaak nog tijdens de betreffende Startclass of spoedig hierna. Bij een blijvend onvoldoende resultaat bepaalt het hoofd de gevolgen voor de inzetbaarheid, de begeleiding en het vervolg van de opleiding van de aios.

Zie ook Schola Medica Reglement STARTclass huisartsgeneeskunde voor de verdere beschrijvingen en procedures <https://www.scholamedica.nl/reglementen/114-reglement-startclass-huisartsgeneeskunde>.

Tenslotte dient elke aios bij voorkeur ieder jaar maar in ieder geval elke twee jaar een BLS/AED-verklaring te behalen, die o.a. nodig is voor het werken op de Huisartsenpost. In jaar 1 en 2 maakt deze deel uit van de STARTclass. In jaar 3 wordt een BLS/AED- training voor aios georganiseerd. De aios ontvangt een certificaat bij deelname voor opname in het portfolio. Bij afwijkende trajecten moet de aios zelf bewaken dat de BLS/AED-verklaringen tijdig geactualiseerd worden.

Observatie en toetsing op de werkplek

Korte Praktijkbeoordeling (KPB) en Korte Vaardigheidsbeoordeling (KVB)

Voor de observaties in praktijksituaties kunnen de (stage-)opleider en aios gebruik maken van instrumenten als de Korte Praktijk Beoordeling (KPB) of Korte Vaardigheidsbeoordeling (KVB) (formulieren zijn in te vullen in het portfolio). Deze beide instrumenten staan ter beschikking aan aios en (stage)opleider om gestructureerd feedback te krijgen c.q. te geven over de performance van de aios tijdens het leren in de praktijk. Het effect van de observaties is het grootst wanneer zij zijn ingebed in een routine waarin feedback en leren centraal staat. Het geobserveerde consult of de visite kan aan een thema worden gekoppeld met als doel inzichtelijk te krijgen dat aios bij verschillende thema's geobserveerd worden. De richtlijn is 2 KPB's per maand.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Diensten en Bekwaamheidsverklaringen

Het **minimum** aantal diensten is vastgesteld op 20, zowel in de eerste als in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk. Van de 20 diensten in de tweede opleidingsperiode dienen 5 diensten onder supervisie op afstand gedaan te worden, waarvan bij voorkeur 2 nachtdiensten ([Leidraad voor het leren dienstdoen](#)).

De 'bekwaamheidsverklaring' ontvangt de aios van de opleider als de opleider ervan overtuigd is dat de aios zelfstandig dienst kan doen als respectievelijk consult-, visite- of telefoonarts. Bij zijn beoordeling maakt de opleider gebruik van de KBA's en vraagt zich daarbij af of deze kunnen worden toevertrouwd aan de aios en dat de aios de betreffende rol met supervisie op afstand kan vervullen tijdens diensten op de huisartsenpost. De aios is medeondertekenaar van de verklaring als teken dat de aios akkoord is met het oordeel van de opleider. De bekwaamheidsverklaring is als digitaal formulier in te vullen in het portfolio en gaat in kopie ter informatie naar de huisartsenpost.

De bekwaamheidsverklaring *consultarts* dient uiterlijk ten tijde van de selectieve voortgangsbeoordeling in de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk (10e maand) verworven te zijn. De bekwaamheidsverklaringen *visitearts c.q. telefoonarts* dienen uiterlijk in de 6e maand van de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk verworven te zijn zodat de aios voor de 8e maand van jaar 3 een aantal diensten met supervisie op afstand kan doen en de opleider de bekwaamheid van de aios hierin tijdig kan beoordelen.

De genoemde termijnen gelden bij een voltijdse opleiding en kunnen eventueel afwijken bij een bijzonder opleidingstraject van de aios en zijn ook afhankelijk van de afspraken met de betreffende Huisartsenpost.

Lokaal georganiseerde toetsing

Toetsing consultvoering

In de huisartsopleiding wordt veel aandacht besteed aan de beoordeling van de competentieontwikkeling 'arts-patiënt-communicatie' (APC). Het is van belang dat de aios regelmatig constructieve feedback ontvangt over zijn/haar consultvoering, waarin APC en medische inhoud met elkaar zijn verweven. De toetsing van consultvoering vindt plaats door het systematisch observeren en registreren van het functioneren van aios in de spreekkamer. De observaties en beoordelingen van de consultvoeringsvaardigheden vinden plaats op verschillende momenten door de opleider(s), de groepsdocenten en door onafhankelijke, getrainde beoordeelaars.

Onderdeel van dit continue proces zijn een tweetal toetsen in het 1^e jaar: de **Basisconsultvoeringstoets** en de **Videoplustoets**. In het 3^e jaar vindt toetsing plaats van **Complexe Consultvoering** waaronder in elk geval het psychosociale consult.

De **Basisconsultvoeringstoets** bestaat uit de beoordeling van een aantal op video opgenomen consulten uit de praktijk met verschillende klachten en aandoeningen waarbij de communicatievaardigheden van de aios centraal staan. De video's worden beoordeeld door

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

een onafhankelijke, getrainde beoordelaar. Op basis van de geobserveerde consulten en het patroon dat hieruit spreekt, krijgt de aios in een gesprek narratieve feedback van de beoordelaar. Naast een oordeel over de consultvoering van de ingeleverde consulten in de vorm van voldoende, twijfel of onvoldoende is er ook een duidelijke educatieve impact die de aios kan gebruiken in het bijstellen van haar/zijn leerplannen. De aios maakt een verslag van het gesprek met vermelding van de leerpunten en verdere acties. Na goedkeuring van het verslag met eventuele aanvullingen van de toetsers, wordt het verslag opgenomen in de instituutsmappen van het portfolio.

Bij het oordeel twijfel of onvoldoende dient de aios in een later stadium opnieuw een aantal consulten op video in te leveren ter beoordeling van zijn/haar ontwikkeling op de geconstateerde lacunes. De eisen aan de Basisconsultvoeringstoets staan omschreven in het [Landelijk Toetsplan](#). In Utrecht voeren we deze uit volgens de procedure zoals beschreven op [ELO](#).

De **Videoplustoets**: in deze toets ligt het accent op vakinhoudelijk handelen en klinisch redeneren. De aios levert een video-consult in van een klacht of aandoening waarvan een NHG-standaard of andere beschrijving in een huisartsgeneeskundig leerboek is te vinden. De beoordeling vindt plaats door een onafhankelijke, getrainde beoordelaar. De werkwijze is vastgelegd in de instructie op [ELO](#).

Toets Complexe Consultvoering jaar 3:

Complexe consultvoering kan liggen op medisch vlak en/of op interactioneelvlak. Complexe consultvoering vraagt om communicatievaardigheden en het inzetten van meerdere andere vakinhoudelijke vaardigheden. In jaar 3 vindt toetsing plaats door middel van frequente beoordeling en feedback door de opleider met behulp van live observaties en het bekijken van video's. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van verschillende instrumenten. Toetsing van complexe consultvoering vindt ook plaats door de groepsdocenten tijdens de onderwijsmomenten waarbij aandacht is voor communicatie. Iedere aios laat op de terugkomdagen een aantal video's zien waarbij in elk geval één video waarin psychosociale consultvoering centraal staat. De aios ontvangt educatieve feedback en de groepsdocenten gebruiken de observaties in de beoordeling van de aios tijdens de voortgangsgesprekken.

Toetsing Kennis en Wetenschap: referaat (CAT (Critical Appraisal of a Topic)

Het uitvoeren van een zogenaamde '**Critical Appraisal of a Topic**' (CAT) is een individuele opdracht waarin de aios de gelegenheid krijgt te laten zien dat zij de opgedane wetenschappelijke competenties integraal kan toepassen. De uitvoering van de CAT vindt plaats in de vorm van een [referaat](#), in de opleidingsgroep in het eerste jaar en de beoordeling vindt plaats door terzake deskundige groepsdocenten en de peers met behulp van een beoordelingsformulier. De beoordelingscriteria staan vermeld op pagina 21-22 van het [Landelijk Toetsplan](#). De aios draagt er zorg voor dat de definitieve beoordeling in het portfolio kan worden opgenomen.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Toetsing Praktijkmanagement: Kwaliteitsverbeterplan

Doel van het maken en uitvoeren van een kwaliteitsverbeterplan in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk is het doorlopen van de gehele kwaliteitscyclus en het kunnen plaatsen van een kwaliteitsverbeterproject in een groter geheel, namelijk: het kwaliteitsbeleid in de gezondheidszorg in het algemeen en van de huisartspraktijk in het bijzonder. De uitvoering van een kwaliteitsverbeterplan bestaat niet alleen uit de implementatie van iets nieuws, maar ook uit een evaluatie van het plan en formulering van stappen om de verbetering te borgen. Een goed verbeterproject is substantieel van grootte en vergt de inzet van meerdere competenties van de aios. De doorlooptijd is plusminus 6-9 maanden. De uitvoering wordt beoordeeld aan de hand van een aantal criteria tijdens de presentatie van de Kwaliteitsverbeterplannen aan het eind van het derde opleidingsjaar. De beoordelingscriteria zijn opgenomen in het [Landelijk Toetsplan](#). De aios draagt er zorg voor dat de definitieve beoordeling vóór het einde van de opleiding in de instituutsmap kan worden opgenomen.

Toetsing Professionaliteit: Supervisie

In de **Supervisie** in het [3^e jaar](#) werkt de aios aan het taakgebied 'Professionaliteit': reflecteren op het eigen (praktijk)handelen, hier adequate conclusies uit trekken en gerichte acties ondernemen om het handelen te verbeteren. De supervisor beoordeelt of de aios de vaardigheden voor zelfreflectie, het vormgeven van het eigen leerproces en intercollegiale samenwerking voldoende heeft ontwikkeld. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van een beoordelingsformulier. Bij de tussentijdse evaluatie (na 6 bijeenkomsten) zullen zowel de supervisor als de aios de voortgang tijdens de supervisie evalueren en beoordelen. De aios draagt er zorg voor dat de definitieve beoordeling (na 12 bijeenkomsten) tijdig in het portfolio wordt opgenomen. Supervisie is een geïntegreerd onderdeel van de opleiding tot huisarts en is in die zin dan ook onderdeel van de voortgangsbepoordeling van de aios. Bij twijfel of onvoldoende bij de tussenbeoordeling en/of eindbeoordeling vindt afstemming plaats tussen de supervisor, staffunctionaris supervisie, jaarmanager en groepsbegeleiders over de consequenties voor de aios.

In alle jaren vinden tijdens leergesprekken, onderwijsmomenten en voortgangsgesprekken bij voortdurende observaties plaats die in het kader van programmatisch toetsen onderdeel zijn van het beoordelen van de competentie professionaliteit.

Toetsing Medisch handelen en vaardigheden

Het beoordelen van het medisch handelen en de vaardigheden van de aios vindt bij voortdurende plaats tijdens observaties en leergesprekken tijdens de stages, gedurende onderwijsmomenten (onder andere terugkomdagen en STARtclass jaar 1 en 2) en tijdens een aantal educatieve vaardigheidstoetsen in de introductie en verder in de opleiding. De zelfstandige weken tijdens jaar 1 en 3 geven veel informatie over het functioneren van de aios op does-niveau. In het kader van programmatisch toetsen zijn alle observaties, toetsen en feedback onderdeel van de voortgangsgesprekken en leiden uiteindelijk tot een oordeel.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Bij het observeren kunnen eerdergenoemde toetsinstrumenten als KPB en KVB worden ingezet en in het portfolio van de aios worden opgenomen.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

Begrippenlijst

Aios	Arts in opleiding tot specialist, te weten tot specialist Huisartsgeneeskunde.
APC	Arts Patiënt Communicatie
AED	Automatische Externe Defibrillator
Beoordelen	Op basis van verzamelde informatie bepalen of de aios voldoende voortgang boekt en/of aan de gestelde normen voldoet.
Competentie	De bekwaamheid om een professionele activiteit in een specifieke, authentieke context adequaat uit te voeren door de geïntegreerde aanwezigheid van kennis, inzichten, vaardigheden, attitude, persoonskenmerken/eigenschappen.
ComBeL	CompetentieBeoordelingsLijst. Hulpmiddel voor de opleider, groepsdocent en aios om de beoordeling van de competentieontwikkeling van de aios te onderbouwen.
Competentiegebied	Cluster van competenties behorend bij de kerntaken van de huisarts: vakinhoudelijk handelen, communicatie, samenwerken, organiseren, maatschappelijk handelen, kennis en wetenschap, en professionaliteit.
Deeltijd	Minder dan een volledige week werkzaam zijn zoals neergelegd in de betreffende regeling arbeidsvoorwaarden.
Educatieve beoordeling	Beoordeling om te bepalen waar de aios staat in diens competentieontwikkeling en te benoemen wat nog nodig is om het gewenste niveau te behalen.
Eindbeoordeling	Beoordeling van de aios of hij of zij geschikt is en in staat wordt geacht het specialisme waarvoor hij of zij is opgeleid zelfstandig en naar behoren uit te oefenen nadat de opleiding is beëindigd.
Groepsdocent	Een stafid van de huisartsopleiding dat betrokken is bij het onderwijs en de beoordeling van de aios.
Hoofd	Hoofd van een opleidingsinstituut. Waar in dit LTU 'hoofd' staat kan ook worden bedoeld directeur Interne Zaken.
IOP	Individueel Opleidingsplan; Uitwerking van het opleidingsplan op individueel niveau dat aangeeft op welke wijze de competenties kunnen worden bereikt.
KBA	Kenmerkende Beroeps Activiteit; observeerbare activiteit die exemplarisch is voor het huisartsgeneeskundig handelen.
KPB	Korte Praktijk Beoordeling
KVB	Korte Vaardigheid Beoordeling
Leren	Waar in deze tekst gesproken wordt over leren wordt bedoeld op zowel het leerproces van de aios als het leerresultaat: competentieontwikkeling.

Julius Centrum UMC Utrecht
Huisartsopleiding

LOP	Landelijk Opleidingsplan: Plan dat het kader betreffende de inrichting en de uitvoering van de opleiding stelt.
LTU	Lokaal Toetsplan Utrecht
MAAS 2.0	Maastrichtse Anamnese en Advies Scorelijst versie 2.0. De lijst is bedoeld voor het scoren van communicatievaardigheden en vakinhoudelijk handelen van artsen.
Thema	Kenmerkend onderdeel van de huisartsgeneeskunde dat expliciet aandacht behoeft in de huisartsopleiding.
Opleider	Stageopleider of huisartsopleider: (een door de RGS) voor de opleiding erkende (huis)arts onder wiens verantwoordelijk een gedeelte van de opleiding tot huisarts plaatsvindt).
Observeren	Zorgvuldig waarnemen.
Portfolio	e(-elektronisch)/digitaal portfolio met gegevens waaruit de ontwikkeling van een aios blijkt; op basis van dit dossier worden leerdoelen bepaald; de aios is verantwoordelijk voor het beheer van dit dossier.
Programmatisch toetsen	Een veelheid en verscheidenheid van toetsvormen en beoordelaars met daaruit voortkomend betekenisvolle feedback, op basis waarvan van tijd tot tijd voortgangsbepalingen worden genomen.
Toetsen	Het verzamelen van informatie over het leren en de competentieontwikkeling van de aios, met het doel dit leren te kunnen (bij) sturen en plannen en goed te kunnen begeleiden en om op vaste momenten onderbouwd de voortgang te kunnen beoordelen.
Toetsinstrument	Hulpmiddel om tot feedback en/of beoordeling van de aios te komen.
Selectieve beoordeling	Beoordeling met als doel vast te stellen of de aios het vereiste niveau behaald heeft en of een bepaalde fase van de opleiding of de opleiding als geheel (eindbeoordeling) kan worden afgesloten.
Voltijds	Een volledige week werkzaam zijn zoals neergelegd in de betreffende regeling arbeidsvoorwaarden.
Vrijstelling	De ontheffing van de verplichting deel te nemen aan een gedeelte van opleiding met als gevolg bekorting van de duur van de opleiding.